

Media: ΕΣΤΙΑ

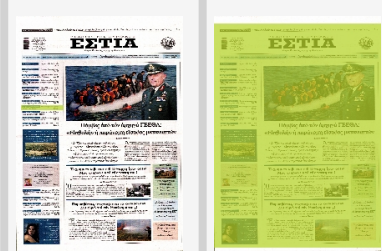
Page: 1,27

Published at: 24-07-2022

Author:

Surface: 850.18 cm² **Circulation:** 1080

Subjects:

Χ. ΔΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Ὁ Κίσιινγκερ καί ἡ διχο-
τόμησις τῆς Κύπρου **Σελ. 27**

BIBΛΙΟ

Ο Κίσινγκερ και η διχοτόμηση της Κύπρου

Κριτική - παρουσιάσεις: Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου

Αύτην την εβδομάδα τιμάται η μνήμη των πεσόντων κατά την εισβολή του Αττίλα στην Κύπρο το 1974 και η μνήμη της απώλειας του 1/3 της Μεγάλλυθου παραλλήλας προς την οριστική απόφαση του όνειρου της Ενώσεως. Δεν είναι δυνατόν να γράφεται κατά κόρον ότι εορτάζεται η αποκατάσταση της Δημοκρατίας εν Έλλάδι κατά τις αυτές ημερομηνίες, «δοθέντος» ότι η Κυπριακή Τραγωδία συσκοτίζεται κάθε μεροπολιτικό κέρδος μας εδώ στην Ελλάδα. Θά ήταν σαν να εορτάζαμε την Μικρασιατική Καταστροφή του 1922 επειδή επέτρεψε την κατάργηση της Βασιλείας κατά το επόμενο έτος 1923...

■ Ουίλλιαμ Μάλλινσον, *Ο Κίσινγκερ και η εισβολή στην Κύπρο. Η διπλωματία στην Ανατολική Μεσόγειο* (μτφρ. Χαράλαμπος Τσιτσόπουλος, εκδ. Βιβλιοπωλείον της Εστίας, σελ. 352, ευρώ 21). Ο συγγραφέας είναι καθηγητής Πολιτικών Ιδεών και Θεσμών στο Πανεπιστήμιο Γουλιέλμου Μαρκόνι και πρώην διπλωμάτης στο Υπουργείο Έξωτερικών της Βρετανίας. Διετέλεσε και διδάσκων στο δικό μας Ίνιο Πανεπιστήμιο. Το μείζον μέρος του έργου του εστιάζεται στην μελέτη

των αγγλο-ελληνικών σχέσεων κατά την περίοδο του Ψυχρού Πολέμου. Στο πλαίσιο αυτό έρευνά κυρίως τα βρετανικά αρχεία αλλά και κάθε άλλη πηγή παρεμφερή προς τα ζητήματα που τον απασχολούν. Τα μελετήματά του περί του Κυπριακού προβλήματος είναι πολλά και δεν απαλλάσσουν κανέναν εκ των πρωταγωνιστών των εθνικών τους. Στο παρόν βιβλίο, που έκυκλοφόρησε στην αγγλική γλώσσα το 2016, ανατέμνει τον ρόλο του Αμερικανού υπουργού Έξωτερικών Χένρυ Κίσινγκερ στα γεγονότα του 1974 και αποδεικνύ-

ει επί τη βάση εγγράφων, που, κατά την λεπτομερή έρευνά του, απέκρυβαν, παρεπλήθησαν ή κληρονομήσαν από τον διεπαιρητή της Κύπρου, για να δικαιολογηθούν οι ιδιότητες τοποθετήσεις του σχετικά με την ισορροπία των Δυνάμεων και την σημασία της Μέσης Ανατολής σε σχέση με τὰ κράτη της Ανατολικής Μεσογείου. Ο Μάλλινσον, που κατοικεί στην Αθήνα, δεν διστάζει να χαρακτηρίσει τον Κίσινγκερ όχι μόνον ως άδιστακτον και χωρίς ελάχιστο ήθος, αλλά και ως γενικότερα άνικανον και προκατειλημμένον έναντι των Ελλήνων και των Κυπρίων. Ο συγγραφέας άφιερώνει το βιβλίο του «Στά θύματα της γεωπολιτικής» και έπεζηγει τό πός και τό γιατί των θέσεων του Κίσινγκερ έναντι Ελλάδος, Κύπρου και Τουρκίας: Υποστηρίζει ότι ο Αμερικανός ύπουργός ήταν μανιώδης ψυχροπολεμικός και συνεπώς απολύτως αντίθετος προς τήν στάση του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου για τήν ένταξη της Κύπρου στον τότε αποκαλούμενον «Τρίτο Κόσμο» των Αδεσμεύτων. Προτιμούσε τήν Τουρκία ως σύμμαχο, διότι τήν θεωρούσε ως τόν ένδοξειμένον διαμεσολαβητή μεταξύ της Δύσεως και του Αραβικού Κόσμου άφ' ενός και της ΕΣΣΔ άφ' έτερου. Διέκρινε στην Άγκυρα τήν Δύναμη που θά μπορούσε να ανασχέσει πιθανή απόπειρα της Σοβιετικής Ένώσεως για «κάθοδο» στην Μεσόγειο. Παρερμηνεύοντας τις θεωρίες του Μέττερνιχ, έπεχείρησε να επιτύχει μία ισορροπία δυνάμεων άνάλογη εκείνης που στηρίχθηκε, τό 1813, στην Ρωσία για τήν κατανίκηση του Ναπολέοντος. Ως ιστορικός, ο συγγραφέας άπορρίπτει τήν άξία των βιβλίων του Κίσινγκερ και τήν δική του ιστορική άνάπλαση του 19ου αιώνας, καθώς ο τελευταίος δέν διέθετε τά έργαλεία του ιστορικού, έφ' όσον ήταν άπλός πολιτικός έπιστήμων. Έμμοιικός, έμπαθής, μη έκπαιδευμένος διπλωμάτης, καυχραστής της δυνάμεως που του δόθηκε στο Υπουργείο Έξωτερικών των ΗΠΑ, ο Κίσινγκερ αναδύεται ως ένας άνικανος διπλωμάτης που δέν άφισε ίχνη στην έξωτερική πολιτική της χώρας του. Έν τούτοις, η Κύπρος

πληρώνει μέχρι σήμερα τό τίμημα των λαθών του, ένώ και η Ελλάς άντιμετωπίζει τά τελευταία λείψανα των σχεδίων του στις προσπάθειες κύκλων της Ουάσιγκτον να ένισχύσουν τόν Έρντογάν και τις επθέςεις κατά της ελληνικής κυριαρχίας. Μέ άλλους λόγους, είναι ένα βιβλίο που θά σάς βάλει σε σοβαρές σκέψεις και θά προσφέρει θεμελίωση σε πολλές από τις άντιλήψεις όλων μας!

■ Δημήτρης Γ. Καραμβάλης, *Γιώργος Σαραντάρης. «Η διάφανη έγκατέριση των άσπεριών»* (εκδ. Δρόμων, σελ. 146, ευρώ 10,60). Γεννημένος στό Καμερούν, αλλά μέ καταγωγή από τήν Λέσβο, ο συγγραφέας είναι δικηγόρος έ.ε. και συγγραφέας. Άσχολείται μέ τήν λογοτεχνία τόσο σε δημοιουργικό επίπεδο όσο και ως μελετητής του έργου γνωστών λογοτεχνών μας. Ο Γιώργος Σαραντάρης (1908-1941) είναι από τις ποιητικές φωνές της Γενιάς του '30 που εόησαν πολύ νωρίς, καθώς στρατεύθηκε στον Πόλεμο του 1940 και άπεβίωσε από τυφοειδή πυρετό κατά τήν έπιστροφή του από τό Μέτωπο τό 1941. Έλληνας της διασποράς και αυτός, όπωσ και ο συγγραφέας της μελέτης, έσοπούδασε νομικά στην Ιταλία και έγνώρισε τήν Ελλάδα μόλις για μία δεκαετία, από τό 1931 ως τό 1941. Στο περιορισμένο κατ' άνάγκην χρόνου έργο του περιλαμβάνονται τέσσαρες ποιητικές συλλογές και τρία δοκιμακά μελετήματα, καθώς και ένα πεζογραφικό έργο. Ο κ. Καραμβάλης μέ εύαισθησία προσεγγίζει τόν ιδιότυπο ποιητή Σαραντάρη, που έπηρεάσθηκε όχι μόνον από τις θεωρίες του Νίτσε και του Κίρκεγκορ, αλλά και του υπαρξισμού, και έξέφρασε αυτές και στον ποιητικό του λόγο. Ο Σαραντάρης, που άρχι-

κά δέν εφάνηκε να έπηρεάζη ούσιαστικός τήν λογοτεχνία της έποχής του αλλά μακροπροθέσιμος, άπεδείχθη από τις βαθύτερες έπιδραστικές μορφές στους νεότερους του, άπεκλήθη από τόν Έλύτη ό «άθδοος» που άφέθη από ένα έλαττωματικό σύστημα στρατολογίας, μέ μεμβή στό Μέτωπο και άποτελεί τήν θυσία των Έλληνικών Γραμμάτων στα Βορειοπειρωτικά Βουνά. Τα μεγάλα θέματα της ποιήσεως του Σαραντάρη έξετάζει ό συγγραφέας, τόν έρωτα, τήν θάλασσα, τά πουλιά, τόν πόνο, τήν σωπή και τήν κλωσύνη του Θεού και των ανθρώπων.

■ Νοέλ Μπάξερ, *Από όρν παλιά κι από πέτρα* (εκδ. Μεταίχμο, σελ. 656, ευρώ 19,90). Η συγγραφέας είναι Έλληνοβρετανίδα και ζή ένα μέρος του χρόνου στην χώρα μας. Μάλιστα έσοπούδασε Έλληνική Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο των Ίωαννίνων. Τα βιβλία της διακρίνονται για τήν προσεκτική άνάπλαση του παρελθόντος ήρώων και οικογενειών που έχουν ζήσει σε διάφορα μέρη, τά όποια έ συγγραφέας γνωρίζει καλά: τήν Ελλάδα, τήν Βρετανία, αλλά και τήν Ίωνία και τήν Κύπρο και τις μακρινές Ίνδιες. Τό νέο βιβλίο της αναφέρεται στην πορεία της ήρωίδος, της Πηνελόπης, τήν όποια μάς είχε συστήσει στο προηγούμενο βιβλίο-τόμο της διλογίας της, τήν «Έπιστροφή της Πηνελόπης». Τώρα οι ήρωες περιπλανώνται, άγαπούν και ύποφέρουν όχι μόνον στις Χαμένες και Άλησιμνητες Πατρίδες, αλλά και στην Κύπρο, τήν Αθήνα και τήν μακρινή Ίνδια. Τρεις γενιές ανθρώπων, μέ φόντο και βάση τήν Σμύρνη και γενικότερα τήν Ίωνία, ζετυλιγουν τήν ελληνική περιπέτεια του 20ού αιώνας. Όλοι οι ήρωες αλλά κυρίως οι γυναίκες, η Πηνελόπη, η Ζοί,

ή Κατίνα, ή Φραγκιά είναι πολλές μορφές στην πορεία της άφηγησεως, που σε πείθουν ότι θά μπορούσε να τις έχης γνωρίσει.

■ Λούις Ζάλερ, *Τρανζίστορ* (μτφρ. Πελαγία Τσιναρή, εκδ. Πατάκη, σελ. 640, ευρώ 19,90). Ο Ζάλερ είναι μία ειδική περίπτωση στα σύγχρονα Γερμανικά Γράμματα. Γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Ανατ. Γερμανία, στην πόλη Γκέρα, που είναι γνωστή για τά όρυγεία ούρανίου. Ο ίδιος έκπαιδεύθηκε ως οικοδόμος και ξ υ λ ο υ ρ γ ο ς , αλλά κατά τήν θητεία του στον ανατολικογερμανικό στρατό έστράφη στην άνάγνωση και τήν γραφή ποιήσεως. Μετά τήν άπόλυση του έσοπούδασε Γερμανική Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο της Χάλλης και του Ανατ. Βερολίνου. Θεωρείται εκ των σημαντικότερων Γερμανών ποιητών της έποχής μας, αλλά τό διεθνές ενδιαφέρον άπέσπασε μέ τό μυθολογικό του έργο, τό πρώτο του μυθιστόρημα «Κροϋζ» και τά επόμενα που άκολούθησαν. Τό «Τρανζίστορ» αναφέρεται στην πορεία προσαρμογής ενός ζευγους Ανατολικογερμανών μετά τήν πτώση του Τείχους και τήν περιπλάνησή τους σε διάφορα ταξίδια, ένό ό γιοός τους Κάρλ, έγκαταλείπει τήν πατρική κατοικία στην Γκέρα για να γνωρίσει τό Βερολίνο. Εκεί γνωρίζει τό χάος ενός κόσμου που αναδημιουργείται και παραλλήλως άναζητεί τήν μοναδική του άγάπη. Τελικός είναι μία ιστορία για τήν οικογένεια των ήρώων που σκορπίζει στις τέσσαρες γωνίες του όρίζοντος τό φθινόπωρο του 1989, για να άπολαύσει τήν έλευθερία της και άγνωρίζεται ένα έπανασυνδεδηό μέσο ενός παλιού τρανζίστορ της δεκαετίας του 1960. ▲▼

